

Bibliografia

I. LITERATURA PODMIOTU

1. DOKUMENTY PAŃSTWOWE

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r., Dz.U. 1997, nr 78, poz. 483, ze zm.

Konwencja o prawach dziecka. Przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r., Dz.U. 1991, nr 120, poz. 526, ze zm.

Ministerstwo Edukacji Narodowej, *Działania edukacyjno-wychowawcze w szkołach*, 7.01.2019, Serwis Rzeczypospolitej Polskiej, [online:] <https://www.gov.pl/web/edukacja/dzialania-edukacyjno-wychowawcze-w-szkolach> [dostęp: 12.11.2020].

Ministerstwo Edukacji Narodowej, *O programie wychowawczym szkoły*, red. J. Dobrzyńska, „Biblioteczka Reformy” nr 37, wyd. MEN. Biuro Administracyjne, Warszawa 2001.

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej, Dz.U. 2017, poz. 356, [online:] <https://www.infor.pl/akt-prawny/DZU.2017.039.0000356> [dostęp: 12.11.2020].

Ustawa z dnia 25.02.1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy, tekst jedn. Dz.U. 2020, poz. 1359.

2. NAUCZANIE KOŚCIOŁA

2.1. PISMO ŚWIĘTE

Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu. Biblia Tysiąclecia, wyd. Pallottinum, Poznań 2012.

2.2. DOKUMENTY KOŚCIOŁA POWSZECHNEGO

Kongregacja ds. Wychowania Katolickiego, *Religijny wymiar wychowania w szkole katolickiej*, w: *Służyć wzrastaniu w prawdzie i miłości. Wybór dokumentów Kościoła na temat szkoły katolickiej i wychowania*, red. J. Poniewierski, wyd. AA, Kraków 2009, s. 431-476.

Kongregacja Nauki Wiary, *Katechizm Kościoła Katolickiego*, wyd. Pallottinum, Poznań 2002.

Papieska Rada ds. Świeckich, *Godność i posłannictwo ludzi starszych w Kościele i w świecie*, w: *Życie konsekrowane w trzecim wieku*, red. K. Wójtowicz, wyd. Alleluja, Kraków 2000, s. 104-169.

Papieska Rada Iustitia et Pax, *Kompendium nauki społecznej Kościoła*, tłum. D. Chodyniecki, wyd. Jedność, Kielce 2005.

Sobór Watykański II, *Deklaracja o stosunku Kościoła do religii niechrześcijańskich [Nostra aetate]*, w: tegoż, *Konstytucje. Dekrety. Deklaracje*, red. M. Przybył, wyd. Pallottinum, Poznań 2002, s. 333-337.

Sobór Watykański II, *Deklaracja o wolności religijnej [Dignitatis humanae]*, w: tegoż, *Konstytucje. Dekrety. Deklaracje*, red. M. Przybył, wyd. Pallottinum, Poznań 2002, s. 410-421.

Sobór Watykański II, *Konstytucja duszpasterska o Kościele w świecie społecznym [Gaudium et spes]*, w: tegoż, *Konstytucje. Dekrety. Deklaracje*, red. M. Przybył, wyd. Pallottinum, Poznań 2002, s. 526-606.

2.3. DOKUMENTY I NAUCZANIE PAPIESKIE

Benedykt XVI, *Encyklika Deus Caritas est*, wyd. Libreria Editrice Vaticana, Watykan 2006.

Benedykt XVI, *Encyklika Spe salvi*, Wydawnictwo M, Kraków 2007.

- Benedykt XVI, *Miłujcie się wzajemnie, tak jak Ja was umiłowałem. Orędzie na XXII Światowy Dzień Młodzieży*, Watykan, 27.01.2007, w: Jan Paweł II, Benedykt XVI, Franciszek, *Tryptyk o wierze*, wybór i oprac. S. Tasiemski, Wydawnictwo M, Kraków 2014, s. 139-145.
- Benedykt XVI, *Przemówienie na spotkaniu z młodzieżą na nabrzeżu Barangaroo*, XXIII Światowe Dni Młodzieży, Sydney, 17.07.2008, w: Jan Paweł II, Benedykt XVI, Franciszek, *Tryptyk o wierze*, wybór i oprac. S. Tasiemski, Wydawnictwo M, Kraków 2014, s. 157-165.
- Elementarz Benedykta XVI Josepha Ratzingera dla pobożnych, zbuntowanych i szukających prawdy*, wybrał i oprac. M. Zawada, Wydawnictwo Literackie, Kraków 2008.
- Franciszek, *Adhortacja Amoris laetitia*, Wydawnictwo M, Kraków 2016.
- Franciszek, *Encyklika Laudato si'*, wyd. Edycja Świętego Pawła, Częstochowa 2015.
- Franciszek, *Encyklika Lumen fidei*, Wydawnictwo M, Kraków 2014.
- Franciszek, *Homilia w czasie Mszy św. na zakończenie XXVIII Światowych Dni Młodzieży*, Rio de Janeiro, 28.07.2013, w: Jan Paweł II, Benedykt XVI, Franciszek, *Tryptyk o wierze*, wybór i oprac. S. Tasiemski, Wydawnictwo M, Kraków 2014, s. 237-240.
- Franciszek, *Homilia*, kaplica w Domu św. Marty, 4.05.2013, w: *Alfabet Franciszka*, oprac. P. Żyłka, Wydawnictwo WAM, Kraków 2013, s. 192.
- Franciszek, *Kiedy milczenie staje się współwiną. Orędzie na Światowy Dzień Migranta i Uchodźcy 2016*, „L'Osservatore Romano” 2015, nr 10(376), s. 10-12.
- Franciszek, *Nie bądźcie nigdy ludźmi smutnymi. Homilia w czasie mszy św. w Niedzielę Palmową i Światowy Dzień Młodzieży*, 24.03.2013, w: Jan Paweł II, Benedykt XVI, Franciszek, *Tryptyk o wierze*, wybór i oprac. S. Tasiemski, Wydawnictwo M, Kraków 2014, s. 199-202.
- Franciszek, *Przekaz w służbie kultury spotkania. Orędzie na XLVIII Światowy Dzień Środków Społecznego Przekazu*, 24.01.2014, „L'Osservatore Romano” 2014, nr 2(359), s. 6-8.

- Franciszek, *Przemówienie na spotkaniu z seminarzystami, nowicjuszami i nowicjuszkami*, Watykan, 6.07.2013, w: Jan Paweł II, Benedykt XVI, Franciszek, *Tryptyk o wierze*, wybór i oprac. S. Tasiemski, Wydawnictwo M, Kraków 2014, s. 206-216.
- Franciszek, *Przemówienie powitalne w czasie XXVIII Światowych Dni Młodzieży*, Rio de Janeiro, 22.07.2013, w: Jan Paweł II, Benedykt XVI, Franciszek, *Tryptyk o wierze*, wybór i oprac. S. Tasiemski, Wydawnictwo M, Kraków 2014, s. 217-218.
- Franciszek, *Przemówienie w czasie spotkania z wolontariuszami*, XXVIII Światowe Dni Młodzieży, Rio de Janeiro, 28.07.2013, w: Jan Paweł II, Benedykt XVI, Franciszek, *Tryptyk o wierze*, wybór i oprac. S. Tasiemski, Wydawnictwo M, Kraków 2014, s. 241-243.
- Franciszek, *Przemówienie*, Favela Varginha w Rio de Janeiro, 25.07.2013, w: *Alfabet Franciszka*, zebrał i oprac. P. Żyłka, Wydawnictwo WAM, Kraków 2013, s. 23.
- Jan Paweł II i dialog międzyreligijny*, red. S. Byron, Wydawnictwo WAM, Kraków 2001.
- Jan Paweł II, *Adhortacja Catechesi tradendae*, w: tegoż, *Adhortacje apostolskie Ojca Świętego Jana Pawła II*, t. 1, red. M. Romanek, wyd. Znak, Kraków 2006, s. 7-87.
- Jan Paweł II, *Adhortacja Christifideles laici*, w: tegoż, *Adhortacje apostolskie Ojca Świętego Jana Pawła II*, t. 1, red. M. Romanek, wyd. Znak, Kraków 2006, s. 351-490.
- Jan Paweł II, *Adhortacja Ecclesia in Africa*, w: tegoż, *Adhortacje apostolskie Ojca Świętego Jana Pawła II*, t. 1, red. M. Romanek, wyd. Znak, Kraków 2006, s. 701-817.
- Jan Paweł II, *Adhortacja Ecclesia in Europa*, w: tegoż, *Adhortacje apostolskie Ojca Świętego Jana Pawła II*, red. M. Romanek, t. 2, wyd. Znak, Kraków 2006, s. 627-725.
- Jan Paweł II, *Adhortacja Familiaris consortio*, w: tegoż, *Adhortacje apostolskie Ojca Świętego Jana Pawła II*, t. 1, red. M. Romanek, wyd. Znak, Kraków 2006, s. 91-216.

- Jan Paweł II, *Adhortacja Pastores dabo vobis*, w: tegoż, *Adhortacje apostolskie Ojca Świętego Jana Pawła II*, t. 1, red. M. Romanek, wyd. Znak, Kraków 2006, s. 525-697.
- Jan Paweł II, *Dialog między kulturami drogą do cywilizacji miłości i pokoju. Orędzie na Światowy Dzień Pokoju*, 1.01.2001, [online:] https://opoka.org.pl/biblioteka/W/WP/jan_pawel_ii/przemowienia/dzien_pokoju_01012001.html [dostęp: 23.10.2020].
- Jan Paweł II, *Encyklika Centesimus annus*, w: tegoż, *Encykliki Ojca Świętego Jana Pawła II*, t. 2, red. S. Małysiak, Wydawnictwo Świętego Stanisława BM Archidiecezji Krakowskiej, Kraków 2005, s. 461-530.
- Jan Paweł II, *Encyklika Evangelium vitae*, w: tegoż, *Encykliki Ojca Świętego Jana Pawła II*, t. 2, red. S. Małysiak, Wydawnictwo Świętego Stanisława BM Archidiecezji Krakowskiej, Kraków 2005, s. 641-752.
- Jan Paweł II, *Encyklika Fides et ratio*, w: tegoż, *Encykliki Ojca Świętego Jana Pawła II*, t. 2, red. S. Małysiak, Wydawnictwo Świętego Stanisława BM Archidiecezji Krakowskiej, Kraków 2005, s. 823-920.
- Jan Paweł II, *Encyklika Laborem exercens*, w: tegoż, *Encykliki Ojca Świętego Jana Pawła II*, t. 1, red. S. Małysiak, Wydawnictwo Świętego Stanisława BM Archidiecezji Krakowskiej, Kraków 1996, s. 101-154.
- Jan Paweł II, *Encyklika Redemptor hominis*, w: tegoż, *Encykliki Ojca Świętego Jana Pawła II*, t. 1, red. S. Małysiak, Wydawnictwo Świętego Stanisława BM Archidiecezji Krakowskiej, Kraków 1996, s. 101-154.
- Jan Paweł II, *Encyklika Redemptoris missio*, w: tegoż, *Encykliki Ojca Świętego Jana Pawła II*, t. 2, red. S. Małysiak, Wydawnictwo Świętego Stanisława BM Archidiecezji Krakowskiej, Kraków 2005, s. 511-616.
- Jan Paweł II, *Encyklika Ut unum sint*, w: tegoż, *Encykliki Ojca Świętego Jana Pawła II*, t. 2, red. S. Małysiak, Wydawnictwo Świętego Stanisława BM Archidiecezji Krakowskiej, Kraków 2005, s. 755-822.
- Jan Paweł II, *Encyklika Veritatis splendor*, w: tegoż, *Encykliki Ojca Świętego Jana Pawła II*, t. 2, red. S. Małysiak, Wydawnictwo Świętego Stanisława BM Archidiecezji Krakowskiej, Kraków 2005, s. 533-634.

- Jan Paweł II, *Homilia pod szczytem Jasnej Góry*, Częstochowa, 4.04.1979, w: tegoż, *Pielgrzymki do Ojczyzny: 1979, 1983, 1987, 1991, 1995, 1997, 1999, 2002. Przemówienia, homilie*, red. J. Poniewierski, wyd. Znak, Kraków 2012, s. 103-107.
- Jan Paweł II, *Homilia w czasie liturgii słowa skierowana do ludzi morza*, Gdynia, 11.06.1987, w: tegoż, *Pielgrzymki do Ojczyzny: 1979, 1983, 1987, 1991, 1995, 1997, 1999, 2002. Przemówienia i homilie*, red. J. Poniewierski, wyd. Znak, Kraków 2012, s. 468-475.
- Jan Paweł II, *Homilia w czasie liturgii słowa skierowana do młodzieży*, Westerplatte, 12.06.1987, w: tegoż, *Pielgrzymki do Ojczyzny: 1978, 1983, 1987, 1991, 1995, 1997, 1999, 2002. Przemówienia, homilie*, red. J. Poniewierski, wyd. Znak, Kraków 2012, s. 476-484.
- Jan Paweł II, *Homilia w czasie liturgii słowa*, Zamość, 12.06.1999, w: tegoż, *Pielgrzymki do Ojczyzny: 1979, 1983, 1987, 1991, 1995, 1997, 1999, 2002. Przemówienia, homilie*, red. J. Poniewierski, wyd. Znak, Kraków 2012, s. 1116-1122.
- Jan Paweł II, *Homilia w czasie Mszy św. odprawionej dla świata pracy*, Zaspą, 12.06.1987, w: tegoż, *Pielgrzymki do Ojczyzny: 1978, 1983, 1987, 1991, 1995, 1997, 1999, 2002. Przemówienia, homilie*, red. J. Poniewierski, wyd. Znak, Kraków 2012, s. 490-498.
- Jan Paweł II, *Homilia w czasie Mszy św.*, Łowicz, 14.06.1999, w: tegoż, *Pielgrzymki do Ojczyzny: 1979, 1983, 1987, 1991, 1995, 1997, 1999, 2002. Przemówienia, homilie*, red. J. Poniewierski, wyd. Znak, Kraków 2012, s. 1141-1147.
- Jan Paweł II, *Homilia w czasie Mszy św.*, Oświęcim, 7.06.1979, w: tegoż, *Pielgrzymki do Ojczyzny: 1979, 1983, 1987, 1991, 1995, 1997, 1999, 2002. Przemówienia, homilie*, red. J. Poniewierski, wyd. Znak, Kraków 2012, s. 154-158.
- Jan Paweł II, *Homilia w czasie nabożeństwa czerwowego*, Elbląg, 6.06.1999, w: tegoż, *Pielgrzymki do Ojczyzny: 1978, 1983, 1987, 1991, 1995, 1997, 1999, 2002. Przemówienia, homilie*, red. J. Poniewierski, wyd. Znak, Kraków 2012, s. 1030-1035.

- Jan Paweł II, *Homilia wygłoszona w czasie Mszy św. beatyfikacyjnej matki Bolesławy Lament*, Białystok, 5.06.1991, w: tegoż, *Pielgrzymki do Ojczyzny: 1978, 1983, 1987, 1991, 1995, 1997, 1999, 2002. Przemówienia, homilie*, red. J. Poniewierski, wyd. Znak, Kraków 2012, s. 642-650.
- Jan Paweł II, *Homilia wygłoszona w czasie Mszy św. odprawionej na lotnisku w Masłowie*, 3.06.1991, w: tegoż, *Pielgrzymki do Ojczyzny: 1979, 1983, 1987, 1991, 1995, 1997, 1999, 2002. Przemówienia, homilie*, red. J. Poniewierski, wyd. Znak, Kraków 2012, s. 613-619.
- Jan Paweł II, *List apostolski Juvenum patris*, w: tegoż, *Dzieła zebrane. Listy*, t. 3, red. P. Ptasznik, Wydawnictwo M, Kraków 2007, s. 713-724.
- Jan Paweł II, *List apostolski Novo millennio ineunte*, w: tegoż, *Dzieła zebrane. Listy*, t. 3, red. P. Ptasznik, Wydawnictwo M, Kraków 2007, s. 531-561.
- Jan Paweł II, *List apostolski Dies Domini*, w: tegoż, *Dzieła zebrane. Listy*, t. 3, red. P. Ptasznik, Wydawnictwo M, Kraków 2007, s. 450-487.
- Jan Paweł II, *List Gratissimam sane do rodzin*, w: tegoż, *Dzieła zebrane. Listy*, t. 3, red. P. Ptasznik, Wydawnictwo M, Kraków 2007, s. 358-399.
- Jan Paweł II, *List Parati semper*, w: tegoż, *Dzieła zebrane. Listy*, t. 3, red. P. Ptasznik, Wydawnictwo M, Kraków 2007, s. 251-275.
- Jan Paweł II, *Ludzie starsi są potrzebni. Przemówienie w czasie modlitwy Anioł Pański*, Castel Gandolfo, 25.07.1999, w: tegoż, *Anioł Pański z papieżem Janem Pawłem II*, t. 7, wyd. Libreria Editrice Vaticana, Watykan 2001, s. 220-221.
- Jan Paweł II, *Mężczyzną i niewiastą stworzył ich. O Jana Pawła II teologii ciała*, t. 1: *Chrystus odwołuje się do serca*, wyd. TN KUL, Lublin 2002.
- Jan Paweł II, *Odnaleźć równowagę duchową. Rozważanie przed modlitwą Anioł Pański*, [online:] https://opoka.org.pl/biblioteka/W/WP/jan_pawel_ii/modlitwy/ap_23072000.html [dostęp: 3.11.2020].
- Jan Paweł II, *Pamięć i tożsamość*, wyd. Znak, Kraków 2005.
- Jan Paweł II, *Pokój i młodzi idą razem. Orędzie na XVIII Światowy Dzień Pokoju – 1985 r.*, Watykan, 1.01.1985, w: tegoż, *Dzieła zebrane. Konstytucje apostolskie. Listy motu proprio i bulle. Orędzia na światowe dni*, t. 4, Wydawnictwo M, Kraków 2007, s. 715-721.

- Jan Paweł II, *Powołanie do życia Papieskiej Rady do spraw Kultury*, Rzym, 20.05.1982, w: tegoż, *Wiara i kultura. Dokumenty, przemówienia, homilie*, red. M. Radwan, T. Gorzkula, K. Cywińska, wyd. Fundacja Jana Pawła II, Rzym–Lublin 1988.
- Jan Paweł II, *Prawda o człowieku jest wielką siłą działającą na rzecz pokoju. Homilia wygłoszona podczas Mszy św. w Bazylice Watykańskiej*, 1.01.1980, w: tegoż, *Nauczanie papieskie*, III, 1, 1980, red. F. Kniotek, wyd. Pallottinum, Poznań–Warszawa 1985, s. 1-3.
- Jan Paweł II, *Prawo człowieka do pracy i do ziemi*, Nowy Targ, 8.06.1979, w: tegoż, *Nauczanie papieskie*, II, 1, 1979, red. F. Kniotek, wyd. Pallottinum, Poznań 1990, s. 686-688.
- Jan Paweł II, *Przekroczyć próg nadziei. Jan Paweł II odpowiada na pytania Vittoria Messori*, Wydawnictwo KUL, Lublin 2006.
- Jan Paweł II, *Przemówienie do przedstawicieli świata nauki*, Lublin, 9.06.1987, w: tegoż, *Pielgrzymki do Ojczyzny: 1978, 1983, 1987, 1991, 1995, 1997, 1999, 2002. Przemówienia, homilie*, red. J. Poniewierski, wyd. Znak, Kraków 2012, s. 394-402.
- Jan Paweł II, *Przemówienie powitalne na lotnisku Okęcie*, Warszawa, 16.06.1983, w: tegoż, *Pielgrzymki do Ojczyzny: 1979, 1983, 1987, 1991, 1995, 1997, 1999, 2002. Przemówienia, homilie*, red. J. Poniewierski, wyd. Znak, Kraków 2012, s. 213-214.
- Jan Paweł II, *Przemówienie wygłoszone w Parlamencie*, Warszawa, 11.06.1999, w: tegoż, *Pielgrzymki do Ojczyzny: 1979, 1983, 1987, 1991, 1995, 1997, 1999, 2002. Przemówienia, homilie*, red. J. Poniewierski, wyd. Znak, Kraków 2012, s. 1080-1087.
- Jan Paweł II, *Rachunek sumienia dla sportu. Msza św. na stadionie olimpijskim w Rzymie*, 29.10.2000, [online:] https://opoka.org.pl/biblioteka/W/WP/jan_pawel_ii/homilie/sport_29102000.html [dostęp: 14.11.2020].
- Jan Paweł II, *Rodzina wobec środków społecznego przekazu. Orędzie na XIV Światowy Dzień Środków Społecznego Przekazu*, [online:] <https://www.paulus.org.pl/253,14-sdssp-jan-pawel-ii-1980> [dostęp: 23.10.2020].
- Jan Paweł II, *Słowa do Polaków. Myśli na każdy dzień*, red. P. Słabek, K. Chojnacka, Wydawnictwo M, Kraków 2002.

- Jan Paweł II, *Szacunek dla przyrody niech sprzyja drodze do pokoju. Przemówienie na Światowy Dzień Ochrony Środowiska*, Watykan, 4.06.1986, w: tegoż, *Nauczanie papieskie*, IX, 1, 1986, red. E. Rosik, wyd. Pallottinum, Poznań 2005, s. 874-875.
- Jan Paweł II, *W imię przyszłości kultury. Przemówienie w UNESCO*, Paryż, 2.06.1980, w: tegoż, *Dzieła zebrane. Homilie i przemówienia z pielgrzymek – Europa*, t. 10, cz. 2, Wydawnictwo M, Kraków 2008, s. 99-108.
- Jan Paweł II, *W obronie wspólnoty miłości i życia. Przemówienie Ojca Świętego do przedstawicieli Włoskiego Forum Stowarzyszeń Rodzinnych*, [online:] https://opoka.org.pl/biblioteka/W/WP/jan_pawel_ii/przemowienia/forum_rodzin_18122004.html [dostęp: 3.11.2020].
- Jan Paweł II, *Wiara i kultura. Dokumenty, przemówienia, homilie*, red. M. Radwan, T. Gorzkula, K. Cywińska, wyd. Fundacja Jana Pawła II, Rzym–Lublin 1988.
- Jan Paweł II, *Wierzę w Boga, Stworzyciela nieba i ziemi. Audiencja generalna*, 8.01.1986, w: tegoż, *Nauczanie papieskie*, IX, 1, 1986, red. E. Rosik, wyd. Pallottinum, Poznań 2005, s. 19-21.
- Jan Paweł II, *Zaproszenie Jezusa. Przemówienie do młodzieży zgromadzonej na Polach Lednickich*, Watykan, 18.05.2002, w: tegoż, *Wyplłyn na głębię. Ojciec Święty do młodych Polaków*, Instytut Wydawniczy Pax, Warszawa 2006, s. 233-234.
- Ratzinger J., *Kościół – pielgrzymująca wspólnota wiary*, tłum. W. Szymona, Wydawnictwo M, Kraków 2005.
- Wojtyła K., *Miłość i odpowiedzialność*, wyd. TN KUL, Lublin 2015.
- Wojtyła K., *Osoba i czyn oraz inne studia antropologiczne*, wyd. TN KUL, Lublin 2019.

II. LEKTURY SZKOLNE

1. LEKTURY OBOWIĄZKOWE

- Brzechwa J., *Akademia pana Kleksa*, wyd. Greg, Kraków 2013.
- Chotomska W., *Legenda o warszawskim BazyliŹsku*, w: A. Klimowicz, M. Derlukiewicz, *Nowe Słowa na start! Podręcznik do języka polskiego dla klasy czwartej szkoły podstawowej*, wyd. Nowa Era, Warszawa 2018, s. 191-194.
- Christa J., *Kajko i Kokosz. Szkoła latania*, wyd. Egmont Polska, Ciechanów 2003.
- Gosciny R., Sempé J.J., *Mikołajek*, tłum. T. Markuszewicz, E. Staniszkis, wyd. Nasza Księgarnia, Warszawa 2010.
- Grądzka M., *Piast Kołodziej*, w: A. Klimowicz, M. Derlukiewicz, *Nowe Słowa na start! Podręcznik do języka polskiego dla klasy czwartej szkoły podstawowej*, wyd. Nowa Era, Warszawa 2018, s. 163-164.
- Grądzka M., *O Lechu, Czechu i Rusie*, w: A. Klimowicz, M. Derlukiewicz, *Nowe Słowa na start! Podręcznik do języka polskiego dla klasy czwartej szkoły podstawowej*, wyd. Nowa Era, Warszawa 2018, s. 165-167.
- Mickiewicz A., *Pan Tadeusz*, w: A. Klimowicz, M. Derlukiewicz, *Nowe Słowa na start! Podręcznik do języka polskiego dla klasy czwartej szkoły podstawowej*, wyd. Nowa Era, Warszawa 2018, s. 159-160.
- Mickiewicz A., *Pani Twardowska*, w: A. Klimowicz, M. Derlukiewicz, *Nowe Słowa na start! Podręcznik do języka polskiego dla klasy czwartej szkoły podstawowej*, wyd. Nowa Era, Warszawa 2018, s. 177-182.
- Olech J., *Dynastia Miziołków*, Wydawnictwo Literatura, Łódź 2018.
- Perrault Ch., *Kopciuszek*, w: A. Klimowicz, M. Derlukiewicz, *Nowe Słowa na start! Podręcznik do języka polskiego dla klasy czwartej szkoły podstawowej*, wyd. Nowa Era, Warszawa 2018, s. 200-205.
- Wybicki J., *Mazurek Dąbrowskiego*, w: A. Klimowicz, M. Derlukiewicz, *Nowe Słowa na start! Podręcznik do języka polskiego dla klasy czwartej szkoły podstawowej*, wyd. Nowa Era, Warszawa 2018, s. 155-156.

2. LEKTURY UZUPEŁNIAJĄCE

- Bahdaj A., *Kapelusz za 100 tysięcy*, Wydawnictwo Literatura, Łódź 2018.
- Belza W., *Motyl*, w: A. Klimowicz, M. Derlukiewicz, *Nowe Słowa na start! Podręcznik do języka polskiego dla klasy czwartej szkoły podstawowej*, wyd. Nowa Era, Warszawa 2018, s. 253.
- Burnett F.H., *Tajemniczy ogród*, tłum. J. Włodarkiewicz, wyd. Greg, Kraków 2017.
- Kasdepke G., *Mam prawo! Czyli niemal wszystko, co powinniście wiedzieć o prawach dziecka, a nie macie kogo zapytać*, Wydawnictwo G+J RBA, Warszawa 2012.
- Korczak J., *Król Maciuś Pierwszy*, wyd. Greg, Kraków 2018.
- Kownacka M., Malicka Z., *Dzieci z Leszczynowej Górki*, Oficyna Wydawnicza Gościański & Prętnicki, Poznań 2017.
- Kulmowa J., *Po co jest teatr?*, w: A. Klimowicz, M. Derlukiewicz, *Nowe Słowa na start! Podręcznik do języka polskiego dla klasy czwartej szkoły podstawowej*, wyd. Nowa Era, Warszawa 2018, s. 187.
- Kwintowa I., *Pierścień orlicy*, w: *Baśnie i legendy polskie*, wybór E. Brzoza, wyd. Nasza Księgarnia, Warszawa 1997, s. 91-93.
- Lagerlöf S., *Cudowna podróż*, tłum. A. Zabokrzycki, wyd. Siedmiogród, Wrocław 2017.
- Łochocka H., *Książka czeka*, w: A. Klimowicz, M. Derlukiewicz, *Nowe Słowa na start! Podręcznik do języka polskiego dla klasy czwartej szkoły podstawowej*, wyd. Nowa Era, Warszawa 2018, s. 67.
- Onichimowska A., *Najwyższa góra świata*, w: A. Klimowicz, M. Derlukiewicz, *Nowe Słowa na start! Podręcznik do języka polskiego dla klasy czwartej szkoły podstawowej*, wyd. Nowa Era, Warszawa 2018, s. 125-126.
- Papuzińska J., *Ja*, w: A. Klimowicz, M. Derlukiewicz, *Nowe Słowa na start! Podręcznik do języka polskiego dla klasy czwartej szkoły podstawowej*, wyd. Nowa Era, Warszawa 2018, s. 100.
- Prus B., *Katarynka*, w: tegoż, *Nowele*, wyd. Ibis, Poznań 2012, s. 109-126.
- Terlikowska M., *Ziółko*, w: A. Klimowicz, M. Derlukiewicz, *Nowe Słowa na start! Podręcznik do języka polskiego dla klasy czwartej szkoły podstawowej*, wyd. Nowa Era, Warszawa 2018, s. 150.

- Tuwim J., *Dyzio marzyciel*, w: A. Klimowicz, M. Derlukiewicz, *Nowe Słowa na start! Podręcznik do języka polskiego dla klasy czwartej szkoły podstawowej*, wyd. Nowa Era, Warszawa 2018, s. 295.
- Twardowski J., *W klasie*, w: A. Klimowicz, M. Derlukiewicz, *Nowe Słowa na start! Podręcznik do języka polskiego dla klasy czwartej szkoły podstawowej*, wyd. Nowa Era, Warszawa 2018, s. 83.
- Twain M., *Przygody Tomka Sawyer*, tłum. M. Kędroń, B. Ludwiczak, wyd. Greg, Kraków 2016.
- Zubrzycka E., *Słup soli*, w: A. Klimowicz, M. Derlukiewicz, *Nowe Słowa na start! Podręcznik do języka polskiego dla klasy czwartej szkoły podstawowej*, wyd. Nowa Era, Warszawa 2018, s. 260-263.

III. LITERATURA PRZEDMIOTU

- Abbadie L., Baudouin M., *Las. Środowisko żywe*, tłum. J. Proćków, wyd. Zakład Narodowy im. Ossolińskich, Wrocław 2006.
- Abeln R., Kner A., *Odpowiedzi na pytania stawiane przez życie*, tłum. T. Semczuk, Wydawnictwo WAM, Kraków 2003.
- Accorsi M., *Rodzeństwo – jak z nim wytrzymać?*, tłum. J. Drewnowski, wyd. Egmont Polska, Warszawa 2005.
- Aksjologia sportu*, red. Z. Dziubiński, wyd. Salezjańska Organizacja Sportowa Rzeczypospolitej Polskiej, Warszawa 2001.
- Alberich E., *Katecheza dzisiaj. Podręcznik katechetyki fundamentalnej*, tłum. M. Cisowski, Wydawnictwo Salezjańskie, Warszawa 2003.
- Albińska E., *Człowiek w środowisku przyrodniczym i społecznym*, Wydawnictwo KUL, Lublin 2005.
- Albisetti V., *Ból miłości. Jak radzić sobie z problemami życia uczuciowego*, tłum. W. Zasiura, wyd. Jedność, Kielce 2002.
- Albisetti V., *Czy można przetrwać lęk?*, tłum. A. Mika, Wydawnictwo Salwator, Kielce 2002.
- Albisetti V., *Jak przetrwać nieśmiałość?*, tłum. J. Zarzycka, Wydawnictwo Salwator, Kraków 2005.

- Ange D., *Miłość braterska*, tłum. D. Szczerba, Wydawnictwo Księży Marianów, Warszawa 2006.
- Antonelli M., *W poszukiwaniu zagubionego ciała. Zaproszenie do refleksji*, tłum. K. Kozak, wyd. Jedność, Kielce 2006.
- Antropologia kultury. Zagadnienia i wybór tekstów*, oprac. G. Godlewski, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2005.
- Antropologia słowa*, oprac. G. Godlewski, A. Mencwel, R. Sulima, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2003.
- Antropologia widowisk*, oprac. A. Chałupnik, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2005.
- Asensi J.P., *Etyka wiary w dziełach Josepha Ratzingera. Propozycja etyczna dla Europy*, tłum. T. Jaromin, wyd. Palabra, Warszawa 2006.
- Atkinson S., *Budowanie poczucia własnej wartości*, tłum. K. i W. Marcysiakowie, wyd. Zysk i S-ka, Poznań 2006.
- Augustyn J., *Wychowanie seksualne w rodzinie i w szkole*, Wydawnictwo WAM, Kraków 2015.
- Bednarski F., *Wychowanie ludzkich popędów i woli*, wyd. Instytut Teologiczny Księży Misjonarzy, Kraków 2001.
- Birch A., Malim T., *Psychologia rozwojowa w zarysie. Od niemowlęstwa do dorosłości*, tłum. J. Łuczyński, M. Olejnik, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2007.
- Blanco L., Carbonell S., *Wartości w życiu rodziny. Ponad 100 zabaw rozwijających wrażliwość na wartości ogólnoludzkie*, tłum. P. Szufliński, wyd. Jedność, Kielce 2003.
- Bobula M., *Przyroda – tajemniczy kosmos. Eseje na temat filozofii, kosmosu, życia, ewolucji i ekologii*, Wydawnictwo Diecezjalne, Sandomierz 2000.
- Borecki T., *Puszcze, bory, lasy Polski*, wyd. Oficyna Wydawnicza Forest, Józefów 2009.
- Bożek J., Pałyga A., *Człowiek i pies. Zwierzę nie jest rzeczą*, wyd. Klub Gaja, Bielsko-Biała 2003.
- Braun J., *Nowy świat kultury*, wyd. Stowarzyszenie Kulturalne Fronda, Warszawa 2003.
- Bronikowski M., Muszkieta R., *Zabawy i gry ruchowe w wychowaniu fizycznym*, wyd. Akademia Wychowania Fizycznego, Poznań 2000.

- Brophy J., *Motywowanie uczniów do nauki*, tłum. K. Kruszewski, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2004.
- Buyno-Arctowa M., *Ojczyzna*, wyd. Polwen, Radom 2003.
- Campbell R., Chapman G., *Sztuka okazywania miłości dorosłym dzieciom*, tłum. E. Pachciarek, Oficyna Wydawnicza Vocatio, Warszawa 2004.
- Caron A.F., *Matki i córki. Nie przestawaj mnie kochać. Poradnik dla matek dorastających córek*, tłum. M. Ojrzyńska, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2003.
- Carr A., *Depresja i próby samobójcze młodzieży. Sposoby przeciwdziałania i reagowania*, tłum. J. Rybski, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2004.
- Carter W.L., *Gniewny nastolatek. Dlaczego młodzi ludzie tak się złością i jak rodzice mogą im pomóc z tego wyrosnąć?*, tłum. M. Kaniewska, Wydawnictwo Księży Marianów, Warszawa 1997.
- Chrapek J., *10 przykazań dla dziennikarzy*, „Biuletyn Informacyjny KAI” 1999, nr 41, s. 6-7.
- Cohen R., *Wyjść na prostą. Rozumienie i uzdrawianie homoseksualizmu*, tłum. A. Jankowiak, Wydawnictwo M, Kraków 2005.
- Condrill J., Bough B., *101 najlepszych sposobów komunikowania się*, tłum. P. Głuchowska, wyd. Bellona, Warszawa 2006.
- Człowiek – osoba – płeć*, red. M. Wójcik, wyd. Fundacja „Pomoc Rodzinie”, Łomianki 1998.
- Człowiek – zwierzę – cywilizacja. Aspekt humanistyczny*, red. H. Korpikiewicz, wyd. Prodruk, Poznań 2001.
- Człowiek i przyroda w średniowieczu i we wczesnym okresie nowożytnym*, red. W. Iwańczak, K. Bracha, wyd. DiG, Warszawa 2000.
- Dauzenroth E., *Janusz Korczak – Życie dla Dzieci*, tłum. T. Semczuk, Wydawnictwo WAM, Kraków 2005.
- Degen U., *Sztuka nawiązywania pierwszego kontaktu*, tłum. A. Perchthaler, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2007.
- Dessanti P., *Podręcznik dobrego wychowania*, tłum. A. Gryczyńska, Wydawnictwo Salezjańskie, Warszawa 2006.
- Dialog w kulturze*, red. M. Szulakiewicz, Wydawnictwo Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, Toruń 2003.

- Doldi M., *Odpowiedzi na pytania o miłość i uczucia*, tłum. E. Łukaszyk, Wydawnictwo WAM, Kraków 2005.
- Drews G., *Jak okiełznać małego zbója. 150 porad, jak dobrze wychować chłopca*, tłum. A. Kosiarska, Instytut Wydawniczy Pax, Warszawa 2005.
- Dubin N., *Świętego Franciszka z Asyżu braterstwo z przyrodą*, wyd. „Bamka” Studio Komputerowo-Wydawnicze, Lublin 2000.
- Dupuis J., *Chrześcijaństwo i religie. Od konfrontacji do dialogu*, tłum. S. Obirek, Wydawnictwo WAM, Kraków 2003.
- Dutton D.C., *Przemoc w rodzinie*, tłum. P. Kołyszko, wyd. „Diogenes”, Warszawa 2001.
- Dziennikarski etos. Z wybranych zagadnień deontologii dziennikarskiej*, red. R. Grabowski, Z. Kobylińska, wyd. Lux Mundi, Olsztyn 1996.
- Dziennikarstwo i świat mediów*, red. Z. Bauer, E. Chudziński, wyd. Universitas, Kraków 2000.
- Dziewiecki M., *Jak wygrać życie? Instrukcja obsługi*, wyd. Edycja Świętego Pawła, Częstochowa 2004.
- Dziewiecki M., *Komunikacja pastoralna*, Wydawnictwo Salwator, Kraków 2006.
- Dziewiecki M., *Osoba i wychowanie. Pedagogika personalistyczna w praktyce*, wyd. Rubikon, Kraków 2003.
- Dziubaty E., *Odnaleźć miejsce w sercu. Dlaczego mamy bronić życia? Co powinniśmy wiedzieć o adopcji?*, wyd. Edycja Świętego Pawła, Częstochowa 2004.
- Edensor T., *Tożsamość narodowa, kultura popularna i życie codzienne*, tłum. A. Sadza, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2004.
- Ekologia. Przesłanie moralne Kościoła*, red. J. Nagórny, J. Gocko, Wydawnictwo KUL, Lublin 2002.
- Eldredge J., *Dziki serce. Ćwiczenia w drodze. Osobisty przewodnik prowadzący do odkrycia tajemnicy twojego męskiego ducha*, tłum. M. Sabiło-Widera, wyd. Logos, Warszawa 2005.
- Eldredge J., *Podróż pragnień. W poszukiwaniu życia, o jakim marzyliśmy*, tłum. J. Muranty, wyd. Logos, Warszawa 2006.

- Eldredge J., Eldredge S., *Urzekająca – dziennik osobisty. Odkrywanie tajemnicy kobiecej duszy*, tłum. J. Muranty, S. Ryżyk, wyd. Logos, Warszawa 2006.
- Encyklopedia bioetyki. Personalizm chrześcijański. Głos Kościoła*, red. A. Muszala, wyd. Polwen, Radom 2005.
- Encyklopedia nauczania społecznego Jana Pawła II*, red. A. Zwoliński, wyd. Polwen, Radom 2003.
- Evdokimov P., *Prawosławie*, tłum. J. Klinger, Instytut Wydawniczy Pax, Warszawa 2003.
- Eysenck M., Eysenck H., *Podpatrywanie umysłu. Dlaczego ludzie zachowują się tak, jak się zachowują*, tłum. M. Dowhyluk, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2003.
- Faber A., *Wyzwoleni rodzice, wyzwolone dzieci. Twoja droga do szczęśliwszej rodziny*, tłum. B. Rumatowska, wyd. „Media Rodzina of Poznań”, Poznań 1997.
- Ferder F., *Żywe Słowa. Pismo Święte, psychologia i komunikacja międzyosobowa*, tłum. B. Majczyzna, Wydawnictwo WAM, Kraków 2002.
- Ferrera M., *Ludy świata*, tłum. R. Gołędowski, wyd. Warbud, Warszawa 2004.
- Flemming I., *Po prostu zaczynamy. Praktyczne porady z zakresu pedagogiki zabaw*, tłum. M. Jałowiec, wyd. Jedność, Kielce 1999.
- [Florek T.], *Przyjaźń i uczucia. Dlaczego boimy się uczuć w przyjaźni?*, „Głos Karmelu” 2006, nr 5, [online:] <https://www.karmel.pl/przyjazn-i-uczucia-dlaczego-boimy-sie-uczuc-w-przyjazni/2/> [dostęp: 19.11.2020].
- Frąckowiak T., *O pedagogice nadziei. Fascynacje i asocjacje aksjologiczne*, Wydawnictwo Naukowe UAM, Poznań 2007.
- Fuchs B., *Gry i zabawy na dobry klimat w grupie*, tłum. M. Jałowiec, wyd. Jedność, Kielce 1999.
- Gatti C., *Zawód – wychowawca chrześcijański. Jego źródła: religia, rozum, dobroć, świadectwo, świadomość własnych ograniczeń*, tłum. I. Bokwa, Wydawnictwo Salezjańskie, Warszawa 1997.
- Głaz S., *Doświadczenie religijne a osobowość*, Wydawnictwo WAM, Kraków 2000.
- Godność człowieka jako źródło wolności i praw jednostki*, red. K. Complak, wyd. Państwo i Prawo, Wrocław 1999.

- Godność osoby ludzkiej*, red. S. Kowolik, wyd. Fundacja Krzewienia Katolickiej Nauki Społecznej, Tarnowskie Góry 2003.
- Gołembski F., *Kulturowe aspekty integracji europejskiej*, Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne, Warszawa 2008.
- Gordon T., *Wychowanie bez porażek. Rozwiązywanie konfliktów między rodzicami a dziećmi*, tłum. E. Sujak, Instytut Wydawniczy Pax, Warszawa 2010.
- Góralczyk P., *Wychowawcza etyka seksualna*, wyd. Apostolicum, Ząbki 2000.
- Gracz J., Sankowski T., *Psychologia w rekreacji i turystyce*, wyd. Akademia Wychowania Fizycznego, Poznań 2004.
- Gręźlikowski J., *Świętowanie dnia Pańskiego. Ważniejsze zagadnienia prawnoteologiczne*, Wydawnictwo Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, Toruń 2005.
- Grün A., *Módl się i pracuj*, tłum. J. Zychowicz, Wydawnictwo WAM, Kraków 2005.
- Grün A., Robben R., *Ustalać granice, szanować granice. Aby nasze wzajemne relacje były udane*, tłum. E. Piasta, wyd. Jedność, Kielce 2006.
- Hamer H., *Rozwój umiejętności społecznych. Jak skuteczniej dyskutować i współpracować. Przewodnik dla nauczycieli*, wyd. Veda, Warszawa 1999.
- Hammond P., *Atlas zagrożonych zwierząt*, tłum. G. Winiarska, wyd. Muza, Warszawa 2006.
- Harmin M., *Duch klasy. Jak motywować uczniów do nauki*, tłum. A. Tomaszewska, wyd. Centrum Edukacji Obywatelskiej, Warszawa 2005.
- Hartley P., *Komunikacja w grupie*, tłum. I. Chlewińska, wyd. Zysk i Spółka, Poznań 2002.
- Hauk D., *Łagodzenie konfliktów w szkole i w pracy z młodzieżą. Poradnik do treningu mediacji*, tłum. M. Jałowicz, wyd. Jedność, Kielce 2004.
- Heinemann H., *Być rodzicami. Pozostać zakochanymi*, tłum. U. Poprawska, Wydawnictwo WAM, Kraków 2006.
- Hernandez Seoane J.M., *Rodzice wobec buntu swych dzieci*, tłum. E. Nawrocka, wyd. Redakcja eSPe, Kraków 2001.
- Himmelfarb G., *Jeden naród, dwie kultury*, tłum. P. Bogucki, Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne, Warszawa 2007.

- Hoffman M.L., *Empatia i rozwój moralny*, tłum. O. Waśkiewicz, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2006.
- Homplewicz J., *Etyka pedagogiczna. Podręcznik dla wychowawców*, Wydawnictwo Salezjańskie, Warszawa 2000.
- Israël L., *Eutanazja czy życie aż do końca*, tłum. A. Wojciechowski, Wydawnictwo WAM, Kraków 2002.
- Jamrożek B., *Komunikacja interpersonalna, czyli jak wspomagać swoją przedsiębiorczość*, wyd. Oficyna Ekonomiczna Wydawnictwa eMPI2, Poznań 2000.
- Jaroszyński P., *Europa bez Ojczyzn?*, wyd. Dom Polski, Warszawa 2002.
- Jaroszyński P., *Nauka w kulturze*, wyd. Polwen, Radom 2002.
- Jarvis M., *Psychologia sportu*, tłum. M. Gajdzińska, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2003.
- Jedność nauki – jedność świata?*, red. M. Heller, J. Mączka, wyd. Biblos, Tarnów 2003.
- Jeziorska J., *Szkolne pytania, czyli dylematy nauczania*, Wydawnictwo Salezjańskie, Warszawa 2001.
- Kalinowski M., *Praca*, Wydawnictwo KUL, Lublin 2005.
- Kaźmierczak P., *Personalistyczna koncepcja wychowania w nauczaniu Jana Pawła II*, Wydawnictwo M, Kraków 2003.
- Kiereś B., *Chodzi o miłość*, wyd. Fundacja Servire Veritati. Instytut Edukacji Narodowej, Lublin 2006.
- Kincher J., *Psychologia dla dzieci i nastolatków. Poznaj siebie*, tłum. R. Lisowski, Wydawnictwo K.E. Liber, Warszawa 2006.
- Klechta J., *Obrońca godności człowieka. Myśli Jana Pawła II w wyborze Jerzego Klechty*, wyd. Księgarnia św. Jacka, Katowice 2007.
- Klimaszewski S., *Największa jest miłość. Etyka na co dzień*, wyd. Księży Marianów Promic, Warszawa 2005.
- Kłoskowska A., *Kultura masowa. Krytyka i obrona*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2006.
- Kokurewicz D., *Poznaję zwierzęta Polski*, Wydawnictwo Europa, Wrocław 2006.
- Koneczny F., *O ład w historii*, wyd. Ostoja, Wrocław 1999.

- Koniecznyński J., Zarzycki R., *Ochrona powietrza w teorii i praktyce*, wyd. Instytut Podstaw Inżynierii Środowiska Polskiej Akademii Nauk, Zabrze 2004.
- Kopyt E., *Cywilizacja Zachodu a problem postrzegania odmienności kulturowych w islamie i hinduizmie*, wyd. Adam Marszałek, Toruń 2003.
- Kowalczyk S., *Elementy filozofii i teologii sportu*, Wydawnictwo KUL, Lublin 2010.
- Kucharski K., *Kościół światłem świata. Nauka wiary i życia chrześcijańskiego*, Wydawnictwo WAM, Kraków 2006.
- Kultura polska. Silva rerum*, red. R. Cudak, J. Tambor, wyd. Szkoła Języka i Kultury Polskiej Uniwersytetu Śląskiego, Katowice 1999.
- Kulturowa teoria literatury. Główne pojęcia i problemy*, red. M.P. Markowski, wyd. Universitas, Kraków 2006.
- Laniado N., *Kiedy mama i tato dużo pracują. Jak dbać o harmonijny rozwój dziecka, nawet jeśli przez prawie cały dzień jesteśmy zajęci?*, tłum. J. Partyka, wyd. eSPe, Kraków 2005.
- Law M.R., Law L., *Gdy w małżeństwie nie jest łatwo*, tłum. T. Kołodziej, Wydawnictwo WAM, Kraków 2005.
- Ley K., *Rodzeństwo – miłość, nienawiść, solidarność*, tłum. A. Kosiarska, Instytut Wydawniczy Pax, Warszawa 2004.
- Liebich D., *Sztuka rozmawiania z dziećmi. Jak opowiadać, wyjaśniać, upominać...? Poradnik dla rodziców i wychowawców*, tłum. R. Zajączkowski, wyd. Jedność, Kielce 2003.
- Loss L., *Jak ujarzmić małą czarownicę. 150 porad, jak dobrze wychować dziewczynkę*, tłum. A. Kosiarska, Instytut Wydawniczy Pax, Warszawa 2005.
- Łopatka A., *Jednostka, jej prawa człowieka*, wyd. Wyższa Szkoła Handlu i Prawa w Warszawie, Warszawa 2002.
- Łukowski W., *Spoleczne tworzenie ojczyzn*, wyd. Scholar, Warszawa 2002.
- Macrone M., *Eureka! Co naprawdę miał na myśli Archimedes? Ciekawostki o odkryciach naukowych*, tłum. E. Wieteska, wyd. Świat Książki, Warszawa 2003.
- Majdański K., *Ojczyzna jest Matką*, wyd. Fundacja „Pomoc Rodzinie”, Łomianki 2005.

- Maliszewski W., *Komunikowanie społeczne w edukacji. Dyskurs nad rolą komunikowania*, wyd. Adam Marszałek, Toruń 2006.
- Martini C.M., *Na ścieżkach nawiedzenia. Poszukiwanie woli Bożej w codziennych spotkaniach z ludźmi*, tłum. J. Kołacz, Wydawnictwo WAM, Kraków 2002.
- Maślanka W., *Od relatywizmu moralnego do cywilizacji miłości*, wyd. Cywilizacja Miłości, Opole 2006.
- Matczak A., *Zarys psychologii rozwoju*, wyd. Żak, Warszawa 2003.
- Matulka Z., *Wychowanie do wolności jako podstawowy problem pedagogiczny*, w: *Pedagogika ogólna. Podstawowe problemy aksjologiczne*, red. M. Nowak, T. Kukołowicz, wyd. KUL, Lublin 1997, s. 243-250.
- Mazurek F., *Godność osoby ludzkiej podstawą praw człowieka*, wyd. RW KUL, Lublin 2001.
- Mądrość gór*, red. K. Mikucki, Wydawnictwo WAM, Kraków 2005.
- McGinnis A.L., *Sztuka przyjaźni, czyli jak zbliżyć się do ludzi, na których nam zależy*, tłum. W. Wojciechowski, Oficyna Wydawnicza Vocatio, Warszawa 2020.
- McInerney D.Q., *Nauka logicznego myślenia*, tłum. E. Czerwińska, wyd. Klub dla Ciebie, Warszawa 2005.
- Michalski M., *Człowiek, praca, kultura. O kulturowym wymiarze pracy ludzkiej*, Wydawnictwo Poznańskie, Poznań 2005.
- Mroczkowski I., *Osoba i cielesność. Moralne aspekty teologii ciała*, wyd. IPJPII, Warszawa 2008.
- Müller W., *Pozwól sobie na siebie. Sztuka bycia dla siebie dobrym*, tłum. B. Szlagor, Wydawnictwo Salwator, Kraków 2005.
- Myers D.G., *Psychologia społeczna*, tłum. A. Bezwińska-Walerjan, wyd. Zysk i S-ka, Poznań 2003.
- Nack C., *Kiedy rodzice wychodzą ze skóry. Jak radzić sobie z negatywnymi uczuciami. Poradnik dla rodziców*, tłum. M. Jałowiec, wyd. Jedność, Kielce 2001.
- Nawroczyński B., *Zasady nauczania*, t. 2, wyd. WSiP, Warszawa 1987.
- Nolte D.L., Harris R., *Nastolatki patrzą na nas*, tłum. K. Orszulewska, Instytut Wydawniczy Pax, Warszawa 2005.

- Nouwen H.J.M., *Błogosławieni, którzy wprowadzają pokój. Modlitwa, sprzeciw, wspólnota*, tłum. K. Stankiewicz, Wydawnictwo Salwator, Kraków 2006.
- Nowakowski P.T., *Deprecjacja pracy i wysiłku w kolorowych pismach dla młodzieży*, „Człowiek w Kulturze” 2005, nr 17, s. 135-141.
- Nowakowski P.T., *Fast food dla mózgu, czyli telewizja i okolice*, wyd. Maternus Media, Tychy 2002.
- Nowakowski P.T., *Promocja seksu w kolorowych pismach dla młodzieży jako problem pedagogiczny*, „Społeczeństwo i Rodzina” 2005, R. 2, nr 2, s. 134-140.
- Nowe formy w literaturze popularnej*, red. B. Owczarek, wyd. Wydział Polonistyki Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2007.
- Obrazy kultur*, red. I. Pełczyński, wyd. Żak, Poznań 2007.
- Okoń W., *Nowy słownik pedagogiczny*, ŻAK Wydawnictwo Akademickie, Warszawa 2017.
- Ombach M., *W drodze do prawdziwej miłości*, Wydawnictwo Salezjańskie, Warszawa 2002.
- Opieka i wychowanie. Tradycja i problemy współczesne*, red. D. Panel, Oficyna Wydawnicza Impuls, Kraków 2009.
- Osoby starsze w społeczeństwie – społeczeństwo wobec osób starszych*, red. M. Makuch, D. Moroń, Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław 2011.
- Ossowska M., *Motywy postępowania. Z zagadnień moralności*, wyd. „Książka i Wiedza”, Warszawa 2002.
- Paczos K., *Zwierzę rozumne. Zagadnienia podstawowe z filozofii niższych warstw duszy ludzkiej. Perspektywa Arystotelesa i św. Tomasza z Akwinu*, wyd. Szkoła Filozofii im. św. Tomasza z Akwinu przy Stowarzyszeniach Ichtis i Keryx, Gdańsk 2004.
- Palczyński T., *Wzory wielokulturowości we współczesnym świecie*, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2006.
- Parzych K., *Dialog jako metoda ewangelizacji współczesnego świata według Jana Pawła II*, wyd. „Hosianum”, Olsztyn 2000.
- Paszkowska T., *Formacja i godność*, wyd. Alleluja, Kraków 2004.

- Paszkowski M., *Jaskinie Gór Świętokrzyskich. Przewodnik*, wyd. Glob-Tour, Kielce 2001.
- Pawlukiewicz P., *Porozmawiajmy spokojnie o tych sprawach*, wyd. Liberton, Warszawa 1998.
- Pawłowska J., *Nie odrzćaj mnie w starooci. Poradnik dla osóó opiekujćcych sić ludźmi w podeszłym wieku*, wyd. Księgarnia Świętego Wojciecha, Poznań 2002.
- Pawłucki A., *Nauki o kulturze fizycznej*, Wydawnictwo Akademii Wychowania Fizycznego, Wrocław 2013.
- Pelamatti L., *Bolesna miłość. Kiedy seksualność dzieli małżonków*, tłum. E. Łukaszyk, Wydawnictwo WAM, Kraków 2005.
- Pięta J., *Pedagogika czasu wolnego*, wyd. Frel, Nowy Dwór Mazowiecki 2014.
- Piłśniak M., *Miłość, przyjaźń, modlitwa, czyli wszystko, co najważniejsze*, wyd. List, Kraków 2004.
- Poezja gór. Antologia wierszy laureatów Ogólnopolskiego Konkursu Poetyckiego im. Tadeusza Staicha na wiersz o tematyce górskiej «Jesień Tatrzańska» 1972-1996*, red. J. Kolbuszewski, wyd. Oficyna Podhalańska, Kraków 1996.
- Portmann R., *Gry i zabawy kształtujące pewność siebie*, tłum. R. Malcher, wyd. Jedność, Kielce 2001.
- Posłuchaj, córko... o «tych sprawach»*, tłum. Ł. Wiraszka, Wydawnictwo Diecezjalne i Drukarnia, Sandomierz 2006.
- Posłuchaj, synu... o «tych sprawach»*, tłum. Ł. Kondraciuk, Wydawnictwo Diecezjalne i Drukarnia, Sandomierz 2006.
- Póóławska W., «*By rodzina była Bogiem silna...*» *Na kanwie «Listu do rodzin» Ojca Świętego Jana Pawła II*, wyd. Edycja Świętego Pawła, Częstochowa 2005.
- Póóławska W., *Przygotowanie do małżeństwa*, Wydawnictwo WAM, Kraków 2002.
- Praca a kultura*, red. M. Kowalczyk, wyd. Standruk, Lublin 2005.
- Prasa, radio, telewizja, film w nauczaniu Kościoła. Antologia tekstów źródłowych*, wybór i oprac. K. Klauza, wyd. Katolickie Stowarzyszenie Dziennikarzy, Warszawa 1992.

- Pulikowski J., *Ewa czuje inaczej. Warto zadbać o uczucia*, Inicjatywa Wydawnicza Jerzolima, Poznań 2008.
- Pullin A.S., *Biologiczne podstawy ochrony przyrody*, tłum. A. Amirowicz, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2005.
- Puzynina J., *Słowo – wartość – kultura*, wyd. TN KUL, Lublin 1997.
- Ravasi G., *Góry Boga. Tajemnica gór w słowie i obrazie*, tłum. K. Stopa, wyd. Jedność, Kielce 2002.
- Relacje między kulturą wysoką i popularną w literaturze, języku, edukacji*, red. B. Myrdzik, wyd. Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin 2005.
- Regulska A., *Rola wartości moralnych w procesie wychowania*, „Studia nad Rodziną” 2013, R. 15, nr 1, s. 143-150.
- Regulska A., *Wartość czystości seksualnej. Analiza etyczno-pedagogiczna*, wyd. Maternus Media, Tychy 2007.
- Rise C., *Sztuka ojcostwa*, tłum. A. Soćko, wyd. „W drodze”, Poznań 2006.
- Rogge J.U., *Dojrzewanie czyli jak pozwolić odejść i pozostać wsparciem*, tłum. A. Kalińska, wyd. Jedność, Kielce 2005.
- Rogowski R.E., *Mistyka gór*, Wydawnictwo M, Kraków 2004.
- Rogowski R.E., *Mistyka Tatr*, wyd. Znak, Kraków 2002.
- Ryba M., *Szkoła w okowach ideologii*, wyd. Fundacja Servire Veritati. Instytut Edukacji Narodowej, Lublin 2006.
- Safjan M., *Prawo, wartości i demokracja*, „Chrześcijaństwo – Świat – Polityka. Zeszyty Społecznej Myśli Kościoła” 2008, nr 1(5), s. 523.
- Salij J., *Dlaczego kocham Kościół?*, wyd. Biblioteka „Więzi”, Warszawa 2002.
- Salij J., *Patriotyzm dzisiaj*, wyd. „W drodze”, Poznań 2005.
- Sareło Z., *Media w służbie osoby. Etyka społecznego komunikowania się*, wyd. Adam Marszałek, Toruń 2000.
- Sattler H., *Rodzice, dzieci i «te sprawy»*, tłum. Ł. Wiraszka, Wydawnictwo Diecezjalne i Drukarnia, Sandomierz 2013.
- Siemianowski A., *Szkice z etyki wartości*, wyd. Gaudentinum, Gniezno 2006.
- Słotwińska H., *Samokształcenie i samowychowanie elementami autoformacji*, „Paedagogia Christiana” 2007, nr 1(19), s. 65-81.
- Słownik języka polskiego*, t. 3, red. M. Szymczak, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2002.

- Smith M., *Między ojcem a synem. Dzielenie się wiarą, umacnianie więzi i stawanie się mężczyzną*, tłum. B. Majczyna, Wydawnictwo WAM, Kraków 2002.
- Społeczny wymiar sportu*, red. Z. Dziubiński, wyd. Salezjańska Organizacja Sportowa Rzeczypospolitej Polskiej, Warszawa 2003.
- Sport na przełomie tysiącleci. Szanse i nadzieje*, red. Z. Dziubiński, Salezjańska Organizacja Sportowa Rzeczypospolitej Polskiej, Warszawa 2000.
- Starnawski W., *Prawda podstawą wspólnoty. Wychowawcza rola prawdy według Karola Wojtyły*, Wydawnictwo Salezjańskie, Warszawa 2005.
- Stone E.M., *Błogosławiona Matka Teresa. Życie w miłości*, tłum. I. Nowicka, Wydawnictwo WAM, Kraków 2003.
- Struzik Z., *Dziękujemy za wartości. Katechezy na Dzień Dziękczynienia według nauczania Jana Pawła II*, wyd. IPJPII, Warszawa 2009.
- Struzik Z., *Obrona wolności narodu Księdza kardynała Stefana Wyszyńskiego Prymasa Polski w 100. rocznicę odzyskania niepodległości 1918-2018*, wyd. IPJPII, Warszawa 2018.
- Struzik Z., *Program wychowawczy oparty na wartościach według nauczania Jana Pawła II*, wyd. IPJPII, Warszawa 2018.
- Struzik Z., *Przesłanie Świętego Jana Pawła II. Materiały edukacyjne. Encykliki i adhortacje*, wyd. IPJPII, Warszawa 2015.
- Struzik Z., *Wprowadzenie do programu wychowawczego opartego na wartościach według nauczania Jana Pawła II*, wyd. IPJPII, Warszawa 2017.
- Struzik Z., *Wychowanie do wartości. Szkoła podstawowa. Poziom 0*, wyd. IPJPII, Warszawa 2020.
- Struzik Z., *Wychowanie do wartości. Szkoła podstawowa. Poziom 1*, wyd. IPJPII, Warszawa 2020.
- Struzik Z., *Wychowanie do wartości. Szkoła podstawowa. Poziom 2*, wyd. IPJPII, Warszawa 2020.
- Struzik Z., *Wychowanie do wartości. Szkoła podstawowa. Poziom 7*, wyd. IPJPII, Warszawa 2019.
- Struzik Z., *Zeszyt o Bożej Opatrzności nr 10. Teologia ciała w nauczaniu Jana Pawła II*, wyd. IPJPII, Warszawa 2018.
- Struzik Z., *Zeszyt o Bożej Opatrzności nr 11. Macierzyństwo wyrazem miłości Ojczyzny w nauczaniu papieskim*, wyd. IPJPII, Warszawa 2019.

- Struzik Z., *Zeszyt o Bożej Opatrzności nr 12. Wartość i ważność wieku dojrzałego*, wyd. IPJPiI, Warszawa 2019.
- Struzik Z., *Zeszyt o Bożej Opatrzności nr 5. Wartość i godność rodziny w nauczaniu Jana Pawła II*, wyd. IPJPiI, Warszawa 2017.
- Struzik Z., *Zeszyt o Bożej Opatrzności nr 6. Dzieciństwo Boże w nauczaniu księdza kardynała Stefana Wyszyńskiego i Jana Pawła II*, wyd. IPJPiI, Warszawa 2018.
- Struzik Z., *Zeszyt o Bożej Opatrzności nr 8. Wartość przesłania encykliki *Humanae vitae*. Nauczania papieskie*, wyd. IPJPiI, Warszawa 2018.
- Styczeń T., *Rozum i wiara wobec pytania: Kim jestem?*, wyd. TN KUL, Lublin 2001.
- Szczurski K., *Wszystkie koty kardynała*, „Mały Gość Niedzielny”, [online:] <https://www.malygosc.pl/doc/1107664.Wszystkie-koty-kardynała> [dostęp: 23.10.2020].
- Szopski M., *Komunikowanie międzykulturowe*, wyd. WSiP, Warszawa 2005.
- Tabulski M., *Edukacja i formacja w młodzieżowych wspólnotach religijnych*, wyd. Paulinianum, Częstochowa 2004.
- Terruwe A., Alberdina A., Baars C., *Integracja emocjonalna. Jak uwierzyć, że jesteś kochany i potrafisz kochać*, tłum. M. Ciszewska, wyd. „W drodze”, Poznań 2004.
- Thorsten B., *Zabawy ułatwiające nawiązywanie kontaktów. Dla kreatywnych grup i kółek teatralnych*, tłum. M. Jałowiec, wyd. Jedność, Kielce 2002.
- Schulz von Thun F., *Sztuka rozmawiania, cz. I, Analiza zaburzeń*, tłum. P. Włodyga, Wydawnictwo WAM, Kraków 2001.
- Schulz von Thun F., *Sztuka rozmawiania, cz. II, Rozwój osobowy*, tłum. P. Włodyga, Wydawnictwo WAM, Kraków 2001.
- Schulz von Thun F., *Sztuka rozmawiania, cz. III, Dialog wewnętrzny*, tłum. P. Włodyga, Wydawnictwo WAM, Kraków 2002.
- Schulz von Thun F., *Sztuka rozmawiania, cz. IV, W porozumieniu z sobą i innymi – komunikacja i kompetencje społeczne*, tłum. P. Włodyga, Wydawnictwo WAM, Kraków 2006.
- Schulz von Thun F., Thomann C., *Sztuka wyjaśniania. Poradnik dla prowadzących trudne rozmowy*, tłum. P. Włodyga, Wydawnictwo WAM, Kraków 2004.

- Tischner J., *Myslenie wedlug wartosci*, wyd. Znak, Kraków 2011.
- Tokarczyk R., *Współczesne kultury prawne*, wyd. Wolters Kluwer, Warszawa 2012.
- Tokarski S., *Szkoła Chicago. Spór o dialog międzykulturowy*, wyd. Askon, Warszawa 2001.
- Tradycje różnorodności kulturowej i religijnej w Europie Środkowo-Wschodniej*, red. J. Kłoczowski, S. Łukasiewicz, wyd. Instytut Europy Środkowo-Wschodniej, Lublin 2003.
- Twardowski J., *Mała ojczyzna*, wyd. Bosz, Olszanica 2002.
- Uczenie się jako przedsięwzięcie na całe życie*, red. T. Bauman, Oficyna Wydawnicza Impuls, Kraków 2005.
- Vecchi J.E., *Globalizacja. Na rozdrożu wychowania w miłości. Rozmowa z Vittorio Chiari*, tłum. J. Chapska, Wydawnictwo Salezjańskie, Warszawa 2005.
- Vertemate L., *Błogosławione braterstwo. Rozważania biblijno-duchowe*, tłum. J. Chapska, wyd. Apostolicum, Ząbki 2004.
- Vopel K.W., *10 minut przerwy*, tłum. S. Morasiewicz-Michna, wyd. Jedność, Kielce 1999.
- Vopel K.W., *Nie samym chlebem... Eksperymenty dla młodzieży wyjaśniające znaczenie wartości*, tłum. M. Jałowiec, wyd. Jedność, Kielce 2003.
- W służbie jedności chrześcijan*, red. L. Górka, S. Koza, Wydawnictwo KUL, Lublin 2002.
- W trosce o integralne wychowanie*, red. M. Nowak, T. Ożóg, A. Rynio, Wydawnictwo KUL, Lublin 2003.
- W trosce o młodzież. Edukacja – praca – obywatelstwo*, red. J. Niewęglowski, Wydawnictwo Salezjańskie, Warszawa 2004.
- Wachowiak A., *Chrześcijańska etyka pracy*, wyd. Drukarnia i Księgarnia Świętego Wojciecha, Poznań 2006.
- Wajrak A., *Wilki*, wyd. Agora, Warszawa 2015.
- Walas T., *Zrozumieć swój czas. Kultura polska po komunizmie. Rekonesans*, Wydawnictwo Literackie, Kraków 2003.
- Walesa C., *Rozwój religijności człowieka*, t. 1, *Dziecko*, Wydawnictwo KUL, Lublin 2005.

- Wills-Brandon C., *Jak mówić nie i budować udane związki*, tłum. D. Dołęga, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2001.
- Wojciszke B., *Psychologia miłości. Intymność, namiętność, zobowiązanie*, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2012.
- Wrzesień W., *Jednostka – rodzina – pokolenie. Studium relacji międzypokoleniowych w rodzinie*, Wydawnictwo Naukowe UAM, Poznań 2003.
- Wyszyński S., *Duch pracy ludzkiej. Myśli o wartości pracy*, wyd. Soli Deo, Warszawa 2020.
- Wzrastanie człowieka w godności, miłości i miłosierdziu*, red. M. Kalinowski, Wydawnictwo KUL, Lublin 2005.
- Zabielski J., *Odpowiedzialność za życie*, Wydawnictwo Uniwersytetu w Białymstoku, Białystok 2007.
- Zasieczna B., *Encyklopedia przyrody. Fauna i flora Europy*, wyd. Muza, Warszawa 2001.
- Zięba S., *Historia myśli ekologicznej*, wyd. TN KUL, Lublin 2004.
- Znaniński F., *Socjologia wychowania*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2001.
- Zwoliński A., *Dźwięk w relacjach społecznych*, Wydawnictwo WAM, Kraków 2004.
- Zwoliński A., *Obraz w relacjach społecznych*, Wydawnictwo WAM, Kraków 2004.
- Zwoliński A., *Słowo w relacjach społecznych*, Wydawnictwo WAM, Kraków 2003.